

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Національного
університету «Чернігівська політехніка»
31 серпня 2020 р. протокол № 6

Введено в дію
наказом ректора
від 31 серпня 2020 р. № 26

ПОРЯДОК
проведення перевірки наукових, навчальних
та навчально-методичних видань на плагіат
в Національному університеті «Чернігівська політехніка»

*зі змінами, внесеними згідно із рішенням
Вченої ради від 24.01.2022, протокол №2, та
наказом ректора №20 від 24.01.2022*

*зі змінами, внесеними згідно із рішенням
Вченої ради від 30.06.2022, протокол №5, та
наказом ректора №220/ВС від 30.06.2022*

*зі змінами, внесеними згідно із рішенням
Вченої ради від 29.05.2023, протокол №7, та
наказом ректора №82/ВС від 29.05.2023*

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Порядок про перевірку наукових, навчальних та навчально-методичних видань на академічний плагіат розроблений відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну експертизу», «Про авторське право і суміжні права», Цивільного кодексу України, Наказу МОН, молоді та спорту України від 14.09.2011 № 1059 “Положення про спеціалізовану вчену раду”, Постанові Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 “Про затвердження Порядку присуджених наукових ступенів”, Листом МОН України від 15.08.2018 № 1/11-8681 “Рекомендації щодо запобігання академічного плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статях тощо”, Статуту Національного університету «Чернігівська політехніка» (далі – Університету), Положення про академічну доброчесність студентів та науково-педагогічних працівників Університету, Положення про організацію освітнього процесу в Університеті, Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності Університету, Правил внутрішнього розпорядку Університету та інших нормативно-правових актів

1.2. Порядок про перевірку наукових, навчальних та навчально-методичних видань, регламентує порядок перевірки наукових робіт, що надходять до спеціалізованих вчених рад, редакцій наукових журналів та оргкомітетів конференцій від співробітників Національного університету «Чернігівська політехніка» та представників інших організацій на академічний плагіат та заходи його попередження.

1.3. Цей Порядок є складовою системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка».

1.4. Порядок передбачає заходи організаційного характеру, спрямовані на запобігання та виявлення плагіату та має на меті створення системи взаємозв'язку структурних підрозділів та учасників освітнього процесу Університету у запобіганні та виявленні плагіату у науково-методичних працях (підручниках, навчальних посібниках, конспектів лекцій), монографіях та інших роботах, що вимагають рекомендації вченої ради Університету до видання, а також рукописах статей, тезах доповідей, які надходять до наукового та редакційно-видавничого відділів або оргкомітетів конференцій.

1.5. Для здійснення перевірки на плагіат діє Інформаційний центр запобігання та виявлення плагіату (ІЦЗВП).

2. ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ НА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

2.1. В Університеті перевірки на академічний плагіат підлягають:

– дисертаційні роботи на етапі представлення матеріалів робіт до апробації та для розгляду спеціалізованою радою;

– науково-методичні праці (підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій), монографії та інші роботи, що вимагають рекомендації вченої ради Університету до видання;

– рукописи статей, тези доповідей, які надходять до наукового та редакційно-видавничого відділів або оргкомітетів конференцій.

2.2. Перевірка на академічний плагіат ІЦЗВП здійснюється на етапі представлення матеріалів робіт для розгляду на засіданні кафедри, редакційної колегії, вченої ради структурного підрозділу, спеціалізованої ради.

Роботи що підлягають перевірці на плагіат, надаються авторами в електронному вигляді у представлених форматах: *.doc, *.docx, *.rtf.

2.3. Показники оригінальності робіт:

2.3.1. При перевірці текстових матеріалів з використанням програмного забезпечення StrikePlagiarizm (ПЗ StrikePlagiarizm) компанії Plagiat.pl. використовуються Коефіцієнт подібності 1(КП1), Коефіцієнт подібності 2 (КП2) та DLA(КП DLA), з використанням програмного забезпечення Unichек - “Схожість”, “Цитати”, “Модифікації”, які визначають:

– рівень запозичень в документах, тобто на скільки словосполучення, з яких складається документ, ідентичні словосполученням, знайденим системою в контенті мережі Інтернет;

– співвідношення кількості виділених слів до загальної кількості слів у документі.

– значення коефіцієнта подібності (КП1) визначає яка частина документів містить фразу 5 слів або більше, знайдену системою в базі даних Університету, базі даних інтернет-ресурсів.

– значення коефіцієнта подібності (КП2) визначає яка частина документів містить фразу з 25 слів або більше знайдених в базі даних Університету, базі даних інтернет-ресурсів та є більш ефективним, так як знайдене довге словосполучення майже завжди вказує на цитату або плагіат.

- значення коефіцієнту подібності DLA (КП DLA) вказує відсоток аналізованого документа, який формується виключно з фраз 8 або більше слів, які знаходяться в Базі даних правових актів.

- значення “Схожість” відображає загальний відсоток схожості та перелік згрупованих джерел із текстовими збігами. Загальний відсоток схожості (ЗВС) обчислюється за формулою:

$$\text{ЗВС} = \frac{\text{Загальна кількість слів у всіх текстових збігах}}{\text{Загальна кількість слів} - \text{Загальна кількість слів у посиланнях}} * 100\%$$

- значення “Цитати” відображає повний перелік знайдених у тексті цитат;

- значення “Модифікації” відображає підміну символів (спроба приховати плагіат, наприклад, замінити символи з кирилиці на латиницю).

(пункт 2.3.1 доповнено абзацами сьомим, восьмим і дев'ятим Порядку та зі змінами згідно із рішенням Вченої ради від 30.06.2022, протокол №5, та наказу ректора № 220/ВС від 30.06.2022)

2.3.2. В перевіреному тексті відсутній плагіат для:

2.3.2.1. Навчальних та навчально-методичних видань, якщо коефіцієнти подібності (КП1)/ “Схожість” не перевищує 40 %, коефіцієнт подібності (КП2) не перевищує 25 %, DLA(КП DLA) не перевищує 10%.

2.3.2.2. Наукових видань (монографій, матеріалів конференцій, наукових статей), якщо коефіцієнти подібності (КП1)/ “Схожість” не перевищує 20 %,

коефіцієнт подібності (КП2) не перевищує 10 %, DLA(КП DLA) не перевищує 10%.

2.3.2.3. Автореферат дисертацій та дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук, якщо коефіцієнти подібності (КП1)/ “Схожість” не перевищує 20 %, коефіцієнт подібності (КП2) не перевищує 5 %, DLA(КП DLA) не перевищує 10%.

2.3.2.4. Автореферат дисертацій та дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук, якщо коефіцієнти подібності (КП1)/ “Схожість” не перевищує 15 %, коефіцієнт подібності (КП2) не перевищує 4 %, DLA(КП DLA) не перевищує 10%.

(пункт 2.3.2 Порядку зі змінами, внесеними згідно із рішенням Вченої ради від 30.06.2022, протокол №5, та наказом ректора № 220/ВС від 30.06.2022)

2.4. Перевірка на плагіат зазначених у п. 2.1. матеріалів здійснюється:

- самим автором на всіх етапах підготовки роботи;
- ІЦЗВП в разі необхідності проведення контрольної перевірки;
- комісією з академічної доброчесності Університету в разі подання апеляційної скарги автора на результати попередньої контрольної перевірки.

2.5 Автори в процесі підготовки роботи можуть використовувати будь-які програмо-технічні засоби. Рекомендуються до використання програми, які знаходяться у відкритому доступі в мережі Інтернет або програмними засобами ІЦЗВП.

(абзац перший пункту 2.5 Порядку зі змінами, внесеними згідно із рішенням Вченої ради від 24.01.2022, протокол №2, та наказом ректора № 20 від 24.01.2022)

Роботи, що підлягають перевірці на плагіат, надаються автором (авторами) в електронному вигляді у представлених форматах: .doc, .docx, .rtf.

2.6. Перевірка рукописів монографій, підручників та навчальних посібників.

2.6.1. Перевірка рукописів монографій, підручників та навчальних посібників, наданих на рекомендацію до друку здійснюється ІЦЗВП з застосуванням програмного забезпечення StrikePlagiarizm (ПЗ StrikePlagiarizm) компанії Plagiat.pl., Unichек та є обов'язковою умовою прийняття їх до розгляду вченої радою Університету.

(пункт 2.6.1 Порядку зі змінами, внесеними згідно із рішенням Вченої ради від 30.06.2022, протокол №5, та наказом ректора № 220/ВС від 30.06.2022)

2.6.2. Первинна перевірка підручників, навчальних посібників та методичних видань проводиться на безоплатній основі за умови укладання Договору з автором (укладачем) про передачу права на використання наукових, навчальних та навчально-методичних видань та подальшого друку в Університеті. Наступні перевірки однієї і тієї ж роботи здійснюються відповідно до кошторисної документації Університету.

Перевірка монографій здійснюється на комерційній основі відповідно до кошторисної документації Університету.

(підпункт 2.6.2 Порядку зі змінами, внесеними згідно із рішенням Вченої ради від 24.01.2022, протокол №2, та наказом ректора № 20 від 24.01.2022)

2.6.3. Результати перевірки на академічний плагіат враховуються при прийнятті кафедрами рішення про порушення клопотання щодо надання рекомендації монографії, підручника чи навчального посібника до друку. Сформовані звіти подібності та один примірник акту перевірки в обов'язковому порядку надають автору.

2.7. Перевірка рукописів статей періодичних наукових видань.

2.7.1. Перевірка рукописів статей періодичних наукових видань на академічний плагіат здійснюється ІЦЗВП з застосуванням програмного забезпечення StrikePlagiarizm (ПЗ StrikePlagiarizm) компанії Plagiat.pl., Unicheck та є обов'язковою умовою прийняття їх до розгляду редакційної колегії наукового журналу.

(пункт 2.7.1 Порядку зі змінами, внесеними згідно із рішенням Вченої ради від 30.06.2022, протокол №5, та наказом ректора № 220/ВС від 30.06.2022)

2.7.2. Вартість первинної перевірки рукописів статей, поданих до опублікування у періодичних наукових виданнях Університету (далі - рукописів статей), входить до кошторису наукового видання.

Наступні перевірки однієї і тієї ж роботи здійснюються відповідно до кошторисної документації Університету.

(підпункт 2.7.2 Порядку зі змінами, внесеними згідно із рішенням Вченої ради від 24.01.2022, протокол №2, та наказом ректора № 20 від 24.01.2022)

2.7.3. Перевірку на академічний плагіат рукописів статей здійснюють ІЦЗВП або відповідальні секретарі редколегій періодичних наукових видань Університету.

2.7.4. Інформація про факт перевірки надається автору рукопису статті на вимогу автора.

2.7.5. Для подання на опублікування у періодичному виданні рукописів статей автор(и):

- готує файл рукопису статті у форматі, прийнятному для перевірки на плагіат;

- подає готовий файл рукопису статті до ІЦЗВП.

2.7.6. Для проведення перевірки на академічний плагіат ІЦЗВП після отримання рукописів статей від автора(ів) у термін до 3 календарних днів:

- перевіряє рукопис статті з застосуванням програмного забезпечення StrikePlagiarizm;

- повідомляє відповідального редактора наукового видання про показник (відсоток) унікальності рукопису статті та надає розширений електронний звіт щодо результатів перевірки.

2.7.7. Результати перевірки на академічний плагіат враховуються при прийнятті редколегією видання рішення про допущення рукопису статті до публікування. Рукописи з неприйнятним або низьким рівнем оригінальності не приймаються до розгляду, інші рукописи розглядаються редколегією відповідно до встановленої нею політики видання.

2.7.8. ІЦЗВП або відповідальні секретарі редколегій періодичних наукових видань Університету в обов'язковому порядку надають автору та редакційній колегії наукових журналів звіти перевірок.

2.7.9. Автори рукописів та головні редактори періодичного наукового видання несуть персональну відповідальність за публікацію рукописів наукових статей, що не пройшла перевірку на академічний плагіат.

2.8. Перевірка рукописів дисертацій.

2.8.1. Перевірка рукописів дисертацій здобувачів наукового ступеня доктора філософії та доктора наук (далі здобувачів) на академічний плагіат здійснюється із застосуванням програмного забезпечення StrikePlagiarizm (ПЗ StrikePlagiarizm) компанії Plagiat.pl., Unicheck та має рекомендаційний характер щодо прийняття їх до розгляду спеціалізованою вченою радою (далі – СВР).

(підпункт 2.8.1 Порядку зі змінами, внесеними згідно із рішенням Вченої ради від 24.01.2022, протокол №2, та наказом ректора № 20 від 24.01.2022; згідно із рішенням Вченої ради від 30.06.2022, протокол №5, та наказом ректора № 220/ВС від 30.06.2022)

2.8.2 Первинна перевірка дисертаційних робіт аспірантів (докторантів) Університету на академічний плагіат проводиться на безоплатній основі, а наступні здійснюються на комерційній основі відповідно до кошторисної документації на підставі договору (додаток А).

(підпункт 2.8.2 Порядку зі змінами, внесеними згідно із рішенням Вченої ради від 24.01.2022, протокол №2, та наказом ректора № 20 від 24.01.2022; зі змінами, внесеними згідно із рішенням Вченої ради від 29.05.2023, протокол №7, та наказом ректора № 82/ВС від 29.05.2023)

2.8.3. Відповідальними за перевірку рукописів дисертацій на академічний плагіат є вчені секретарі СВР Університету або інші члени ради, затверджені наказом ректора за поданням Голови СВР.

2.8.4. Для перевірки рукопису дисертації на академічний плагіат здобувач разом з поданням дисертації для попереднього розгляду в СВР не пізніше за 10 календарних днів до засідання СВР:

- подає файл дисертації у форматі прийнятному для перевірки на плагіат відповідальній особі на рівні СВР або ІЦЗВП.

- подає відповідальній особі на рівні СВР або ІЦЗВП заяву щодо перевірки рукопису дисертації на академічний плагіат.

2.8.5. СВР або ІЦЗВП перевіряє дисертації в термін не більше 3 днів з дня отримання рукопису дисертації та заяви здобувача;

- надає голові СВР електронний звіт щодо результатів перевірки.

2.8.6. За результатами перевірки ІЦЗВП складають акт, в якому, на основі звіту про технічну перевірку (звіту подібності), визначається рівень плагіату та унікальності тексту (Додаток В).

2.8.7. Звіт подібності розглядається на засіданні комісії спеціалізованої вченої ради, яка розглядає дисертацію та вповноважена приймати рішення, щодо допуску її до захисту. Питання розгляду звіту подібності та рішення за його результатами має бути зазначено у висновку комісії окремим пунктом.

2.9. У разі незгоди з результатами перевірки ІЦЗВП автор(и) роботи протягом трьох календарних днів може подати апеляцію до Комісії з академічної доброчесності Університету.

3. ПОРЯДОК ПОДАННЯ АПЕЛЯЦІЇ ТА ЇЇ РОЗГЛЯД

3.1. Розгляд апеляції здобувачів (авторів) здійснюється комісією з академічної доброчесності Університету.

3.2. У випадку незгоди з результатами перевірки, аспірант, докторант, викладач або інший учасник освітнього (наукового) процесу має право у триденний термін подати письмову апеляційну заяву на ім'я Голови комісії з академічної доброчесності в письмовій формі.

3.3. Голова комісії з академічної доброчесності Університету проводить засідання у тижневий термін з моменту подання заяви.

3.4. Про дату та час проведення засідання заявник попереджається щонайменше за два дні.

3.5. Якщо заявник не з'являється на засідання апеляційної комісії, питання розглядається за його відсутності.

3.6. За результатами засідання апеляційна комісія формує остаточний висновок, який підписує голова апеляційної комісії, її члени та заявник (за наявності) Висновок Комісії оскарженню не підлягає

3.7 Довідка про відсутність порушення академічної доброчесності (Додаток А), акт перевірки ІЦЗВП (Додаток Б) та (або) висновок комісії з академічної доброчесності передається до архіву Університету.

4. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АВТОРІВ ТА ПОСАДОВИХ ОСІБ ЗА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

4.1 Підставою для притягнення до академічної відповідальності автора може бути акт ІЦЗВП або висновок Комісії з питань академічної доброчесності Університету.

4.2. Встановлення фактів незадовільної оригінальності (низької унікальності) є підставою відмови у наданні рекомендації для друку або відправлення цих матеріалів на доопрацювання.

4.3. У випадку використання неправомірного запозиченого матеріалу без посилання на автора або джерело запозичення, кандидатська чи докторська дисертація знімається з розгляду незалежно від стадії її розгляду без права захисту.

4.4. Виявлення фактів плагіату наукових та науково-педагогічних працівників Університету враховується при продовженні дії контракту.

4.5. Науково-педагогічні та наукові працівники, здобувачі наукових ступенів та їх керівники і офіційні опоненти несуть особисту відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності передбачену законодавством України та Положенням «Про виявлення та запобігання академічному плагіату» .

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Порядок набуває чинності з дати його затвердження наказом ректора.

5.2. Всі зміни та доповнення до Порядку розглядаються та приймаються на засіданні вченої ради та затверджуються наказом ректора Університету.

5.3. Відповідальність та контроль за виконанням Порядку несуть посадові особи Університету відповідно до їх функціональних обов'язків.

Директор наукової бібліотеки

Н. В. Мороз

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної роботи

В. В. Кальченко

Начальник юридичного відділу

О. Г. Вершняк

АКТ

перевірки на плагіат наукових, навчальних та навчально-методичних видань на плагіат в Національному університеті “Чернігівська політехніка” з використанням програмного забезпечення StrikePlagiarism / Unicheck

За результатами перевірки видання _____

автора (колективу авторів) _____

(Прізвище, ім'я по батькові)

у програмному забезпеченні встановлено наступні критерії унікальності тексту:

Unicheck

Схожість _____

Модифікації _____

StrikePlagiarism

КП1 _____

КП2 _____

КЦ _____

Маніпуляції з текстом _____

Коментар адміністратора ІЦЗВП про виявлені запозичення:

Звіт про технічну перевірку видання додається.

Адміністратор ІЦЗВП _____

(Підпис)

(Прізвище, ім'я по батькові)

_____ 20 _____

(Додаток А Порядку в редакції відповідно до рішення Вченої ради від 30.06.2022, протокол №5, та наказу ректора № 220/ВС від 30.06.2022)